

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5ObdoK/1/2024
Identifikačné číslo spisu:	1115206244
Dátum vydania rozhodnutia:	26.02.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivana Nemčeková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1115206244.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivany Nemčekovej a členiek senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD. a JUDr. Lenky Praženkovej, v spore žalobcu Vydavateľský dom ELITA spol. s r. o., so sídlom Trenčianska 56/F, Bratislava, IČO: 44 300 662, zastúpeného Advokátska kancelária AKMA, s.r.o., so sídlom Záhradnícka 15, Bratislava, IČO: 54 274 605, proti žalovanému Mgr. Ing. Tomáš Čalfa, so sídlom Koprivnická 9/B, Bratislava, IČO: 42 353 637, správca konkurznej podstaty úpadcu MULTIMEDIA Publishing spol. s r. o., so sídlom Pluhová 20, Ivanka pri Dunaji, IČO: 35 765 160, zastúpenému HRADSKÝ s. r. o., so sídlom Dostojevského rad 1, Bratislava, IČO: 50 917 528, v konaní o vylúčenie majetku zo súpisu všeobecnej podstaty, vedenom na Mestskom súde Bratislava III (predtým Okresnom súde Bratislava I) pod sp. zn. B1-9Cbi/7/2015, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 4CoKR/14/2022-295 zo dňa 23. novembra 2023, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 4CoKR/14/2022-295
zo dňa 23. novembra 2023 z r u š u j e a v r a c i a vec tomuto súdu na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej tiež „súd prvej inštancie“) rozsudkom (druhým v poradí) č. k. 9Cbi/7/2015-219 zo dňa 16. novembra 2021 žalobu zamietol a priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu. O trovách konania rozhodol tak, že žalobcovi priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

2. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že žalobca sa domáhal vylúčenia majetku zo súpisu všeobecnej podstaty, konkrétne 1/6 nebytového priestoru č. 11, 1. p., súp. č. XXXXX, F. ul. XX/F, 1. p. R., zapísaný na LV č. XXXX, podiel na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a spoluvlastnícky podiel k pozemku v pomere XXXXX/XXXXXX. Žalobu odôvodnil spoluvlastníctvom

tejto nehnuteľnosti na základe kúpnej zmluvy zo dňa 27.11.2008 a jej dodatku č. 1 zo dňa 03.12.2008. Konkurzné konanie voči úpadcovi bolo začaté dňa 04.04.2014 a konkurz na majetok úpadcu bol vyhlásený

dňa 08.09.2014. Dňa 02.01.2015 bola do súpisu majetku úpadcu zapísaná predmetná nehnuteľnosť z dôvodu jej predaja žalobcovi v rozpore s § 59a zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej tiež „ObZ“).

Žalovaný zaslal žalobcovi výzvu v zmysle § 78 ods. 2 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení neskorších predpisov (ďalej tiež „ZKR“), na ktorú žalobca reagoval listom zo dňa 16.01.2015 so žiadosťou o vyradenie nehnuteľnosti zo súpisu majetku a žiadosťou o zabezpečenie výmazu poznámky z LV č. XXXX z katastra nehnuteľností, pričom predložil dôkazy o svojom vlastníctve. Žalovaný správca nemal za dostatočne preukázané dôvody na vylúčenie majetku zo súpisu, a preto podal dňa 22.01.2015

Okresnému súdu Bratislava I návrh na uloženie povinnosti žalobcovi podať proti správcovi vylučovaciu žalobu. Dňa 02.02.2015 bolo v Obchodnom vestníku pod č. 21/2015 zverejnené uznesenie Okresného súdu Bratislava I, ktorým uložil žalobcovi podať vylučovaciu žalobu voči žalovanému na vylúčenie súpisnej zložky predmetnej nehnuteľnosti zo súpisu všeobecnej podstaty. Žalobca tvrdí, že uzatvorením kúpnej zmluvy a jej dodatku nedošlo k porušeniu

§ 59a ObZ, a preto sa znalecký posudok nezakladal do zbierky listín. Vzhľadom na právny dôvod zapísania nehnuteľnosti do súpisu všeobecnej podstaty úpadcu, ktorý spočíva v tom, že nehnuteľnosť bola predaná v rozpore s § 59a ObZ, žalobca za účelom odstránenia pochybností dal vypracovať znalecký posudok na stanovenie všeobecnej hodnoty nehnuteľnosti ku dňu 27.11.2008. Podľa znaleckého posudku č. 22/2015 zo dňa 26.02.2015, všeobecná hodnota nehnuteľnosti ku dňu 27.11.2008 je 160 000 eur. Návrh na založenie znaleckého posudku spolu s rozhodnutím jediného spoločníka do zbierky listín bol podaný dňa 03.03.2015. Podľa žalobcu nenastal rozpor s § 59a ObZ, nakoľko platnosť zmluvy nastala dňom jej podpisu a účinnosť dňom 03.03.2015. Preto vlastnícke právo žalobcu je riadne preukázané a zápis predmetnej nehnuteľnosti do všeobecnej podstaty úpadcu je v rozpore

s § 78 ods. 1 ZKR.

3. V konaní pred súdom prvej inštancie nebolo sporné, že v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy v roku 2008, ktorej predmetom bol prevod nehnuteľnosti z úpadcu na žalobcu, bolo zapísané základné imanie v hodnote, z ktorej kúpna cena tvorí sumu minimálne 10 % hodnoty základného imania (súpisná hodnota nehnuteľnosti, ktorá bola predmetom prevodu v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy v sume 161 777,20 eur). Sporným nebolo ani to, že v čase uzatvorenia zmluvy nebol vypracovaný znalecký posudok na ohodnotenie predmetnej nehnuteľnosti, a preto takýto znalecký posudok nebol založený v zbierke listín úpadcu pred zápisom do osobitnej evidencie. Sporným nebolo ani to, že v čase uzatvorenia zmluvy o prevode nehnuteľnosti z úpadcu, resp. právneho predchodcu úpadcu na žalobcu, bol vlastníkom prevádzaných nehnuteľností právny predchodca úpadcu.

4. Sporným v konaní bolo, či správca úpadcu konal v súlade s § 78 ZKR, keď zahrnul do súpisu konkurznej podstaty majetok, ktorého zápis bol sporný. Súd prvej inštancie sa preto zaoberal otázkou, či predmetná kúpna zmluva a jej dodatok, predmetom ktorých bol prevod nehnuteľnosti z úpadcu na žalobcu, nadobudla účinnosť, v dôsledku čoho by vlastnícke právo k nehnuteľnosti účinne prešlo na žalobcu. Súd prvej inštancie považoval za sporné aj to, či úpadca nadobudol majetok v hodnote najmenej 10 % základného imania, ak to bol práve úpadca, ktorý prevádzal predmetnú nehnuteľnosť na žalobcu.

5. Súd prvej inštancie, rešpektujúc právny názor odvolacieho súdu vyjadrený v uznesení č. k. 1CoKR/16/2020-190 z 18. marca 2021, konštatoval, že na to, aby došlo k prevodu vlastníckeho práva, je nutná existencia právneho titulu. Pri nadobúdaní vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, vklad do katastra nehnuteľností vedie k nadobudnutiu vlastníckeho práva

len vtedy, ak sa zakladá na riadnom právnom titule. V danom prípade, za aplikácie § 59a ObZ, sa v prípade zmluvy medzi osobami tam uvedenými a spadajúcimi do vecného rozsahu pôsobnosti daného pravidla, musí oceniť nadobúdaný majetok znaleckým posudkom a zmluva musí byť uložená do zbierky listín, inak nenadobudne účinnosť. Podľa súdu prvej inštancie uvedené ustanovenie ukladá povinnosť znaleckého ocenenia majetku a jeho uloženie

do zbierky listín obchodného registra spolu s kúpnu zmluvou skôr, než dôjde k povoleniu vkladu do katastra nehnuteľností, pričom v tu posudzovanom prípade uvedená povinnosť splnená nebola, v dôsledku čoho do doby povolenia vkladu do katastra nehnuteľností nenastali obligačné právne účinky kúpnej zmluvy, a preto nemohlo dôjsť ani k vecnoprávnym účinkom, teda k nadobudnutiu vlastníckeho práva kupujúcim. Splnenie uvedenej podmienky nie je možné konvalidovať ani neskorším postupom žalobcu. Keďže znalecký posudok nebol spolu so zmluvou uložený v zbierke listín pred zápisom do osobitnej evidencie, zmluva nenadobudla účinnosť a žalobca sa nestal vlastníkom nehnuteľnosti. Súd prvej inštancie podporne poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 27.04.2021, sp. zn. IVOBdo/2/2020, zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR č. 5/2021, pod č. R 56/2021, z ktorého vyplýva, že na základe absolútne neplatného právneho úkonu nie je možné nadobudnúť vlastnícke právo, a to ani v prípade, že na jeho podklade bol uskutočnený vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností.

Na základe týchto dôvodov súd prvej inštancie žalobu zamietol.

6. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Bratislave (ďalej tiež „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 4CoKR/14/2022-295 z 23. novembra 2023 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a žalovanému priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

7. Odvolací súd v odôvodnení (ods. 44) uviedol, že v danom prípade spadajú zmluvné strany kúpnej zmluvy do okruhu subjektov vymedzených v § 59a ods. 1 v spojení s ods. 3 ObZ, pretože „je možné konštatovať jednak blízkosť právnických osôb, ako zmluvných strán navzájom, a tiež blízkosť v akejkoľvek kombinácii medzi stranami kúpnej zmluvy.

Teda spoločník alebo konateľ, vo vzťahu k spoločnosti, predstavujúcej druhú zmluvnú stranu.“

8. K námietke žalobcu, podľa ktorej z dikcie § 59a ObZ nevyplyva žiadna lehota na uloženie zmluvy a znaleckého posudku do zbierky listín, odvolací súd uviedol, že posledná veta tohto ustanovenia explicitne stanovuje lehotu na uloženie zmluvy so znaleckým posudkom do zbierky listín, keď výslovne určuje, že tak má byť urobené pred zápisom do osobitnej evidencie. Zhodne so súdom prvej inštancie, aplikujúc § 59a ObZ prijal záver, že ak znalecký posudok nebol spolu so zmluvou uložený v zbierke listín pred zápisom do osobitnej evidencie, zmluva nenadobudla účinnosť a žalobca sa nestal vlastníkom predmetnej nehnuteľnosti. Dodal, že ani neskoršie splnenie tejto povinnosti nie je spôsobilé konvalidovať trvajúcu neúčinnosť dotknutej zmluvy.

9. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal včas dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“), prípustnosť ktorého vyvodzoval z ustanovení § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. c) CSP a žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zároveň žiadal odložiť vykonateľnosť dovolaním napadnutého rozsudku.

10. Prípustnosť a dôvodnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP je podľa dovolateľa daná tým, že odvolací súd v odôvodnení rozsudku neuviedol jasne, výstižne a zrozumiteľne, k akým skutkovým zisteniam na základe vykonaného dokazovania dospel. Napadnuté rozhodnutie považuje za nepreskúmateľné a arbitrárne a jeho vydaním odvolací súd porušil procesné práva dovolateľa v takom rozsahu, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. Podľa dovolateľa nie je možné akceptovať záver o aplikácii § 59a ObZ na daný prípad, nakoľko odvolací súd v odôvodnení nevysvetlil ani nezdôvodnil právny názor a logický postup, ako k tomuto názoru dospel. Dovolateľ uviedol, že súd mylne vyhodnotil vzťah zmluvných strán kúpnej zmluvy (právnických osôb) ako vzťah blízkych osôb, odvíjajúc ho od príbuzenského vzťahu.

11. Dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania aj z dôvodov podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP s tým, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Odvolací súd mal nesprávne posúdiť právnu otázku vymedzenia osôb podliehajúcich právnej úprave obsiahnutej v § 59a ods. 3 ObZ. Namietol, že na právnické osoby je aplikovateľná druhá veta ustanovenia § 116 zákona č. 40/1964 Zb.

Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej tiež „OZ“), z ktorého vyplýva,

že osobami blízkými môžu byť aj právnické osoby, ktoré sú tak vzájomne prepojené, že v prípade, ak by ujmu utrpela jedna z týchto osôb, druhá by to pocíťovala ako ujmu vlastnú. Súd nižších inštancií ani neskúmal, či je táto podmienka naplnená.

Podľa dovolateľa je zo skutkového stavu vyvoditeľné, že zmluvné strany kúpnej zmluvy túto podmienku nespĺňali, a teda je vylúčené, aby mohli patriť do vymedzenia osôb v § 59a

ods. 3 ObZ. Dovolateľ uviedol, že posúdenie právnej otázky vymedzenia okruhu osôb spadajúcich pod aplikáciu ustanovenia § 59a ods. 3 ObZ je súdmi rozhodované rozlične

a v súvislosti s touto argumentáciou poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu

Českej republiky (ďalej tiež „NS ČR“) z 19.05.2010 sp. zn. R 29Cdo/3203/2009, uznesenie NS ČR z 26.01.2009 sp. zn. 29Cdo/3619/2009, rozsudok Krajského súdu v Bratislave

zo 17.06.2014 sp. zn. 5Co/235/2013, rozsudok Krajského súdu v Nitre z 28.05.2014,

sp. zn. 5Co/145/2013, rozsudok NS ČR z 27.01.2010 sp. zn. 29Cdo/4822/2008.

12. K dovolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný, ktorý poukázal na neprípustnosť dovolania vo vzťahu k obom uplatneným dovolacím dôvodom a na nedôvodnosť návrhu na odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia. Dovolanie navrhol odmietnuť a priznať mu právo na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

13. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (ďalej tiež „dovolací súd“),

po zistení, že dovolanie bolo podané včas a na to oprávnenou osobou, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpenou v súlade s § 429 ods. 1 CSP, viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu ako aj konanie, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a dospel k záveru, že dovolanie

je v časti dôvodov podľa § 420 písm. f) CSP prípustné ako aj dôvodné, a preto je potrebné mu vyhovieť.

K všeobecným podmienkam prípustnosti dovolania

14. Podľa § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže dovolacie konanie uskutočniť, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

15. Úspešné uplatnenie dovolania je vždy nevyhnutne podmienené primárnym záverom dovolacieho súdu o prípustnosti dovolania a až následným sekundárnym záverom, týkajúcim sa jeho dôvodnosti. Zo zákonných ustanovení, upravujúcich otázku prípustnosti dovolania,

je zrejmé, že na to, aby sa dovolací súd mohol zaoberať vecným prejednaním dovolania, musia byť splnené podmienky prípustnosti dovolania vyplývajúce z ust. § 420 alebo § 421 CSP a tiež podmienky dovolacieho konania, t. j. aby (okrem iného) dovolanie

bolo odôvodnené dovolacími dôvodmi, aby išlo o prípustné dovolacie dôvody, a aby tieto dôvody boli vymedzené spôsobom uvedeným v ust. § 431 až § 435 CSP.

K prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP

16. Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

17. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a súčasne dôvodnosť dovolania

v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany ako dôsledok nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces.

Relevantnými znakmi, charakterizujúcimi procesnú vadu v zmysle tohto ustanovenia,

sú zásah súdu do práva na spravodlivý súdny proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva.

Právo na spravodlivý súdny proces predstavuje možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov.

18. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúci je výlučne záver dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017).

19. Podľa dovolateľa k vade zmätočnosti predpokladanej ustanovením § 420 písm. f) CSP došlo predovšetkým tým, že odvolací súd dostatočne nevysvetlil dôvody pre aplikáciu § 59a ObZ na posudzovanú situáciu, taktiež mylne vyhodnotil vzťah zmluvných strán kúpnej zmluvy (dvoch právnických osôb) ako vzťah blízkych osôb. Rozsudok odvolacieho súdu považuje za nepreskúmateľný, arbitrárny a jeho vydaním boli porušené procesné práva dovolateľa v takom rozsahu, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces.

20. Dovolacím prieskumom dospel odvolací súd k záveru, že dovolanie žalobcu je v časti zmysle § 420 písm. f) CSP prípustné, ako aj dôvodné.

21. Ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, že súdy sa musia zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. *Garcia Ruiz v. Španielsko*, *Vetrenko v. Moldavsko*, *Kraska v. Švajčiarsko*). Rovnako, podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplyvajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami, na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

22. Najvyšší súd vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť, je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve

zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

23. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu.

V odôvodnení svojho rozhodnutia sa odvolací súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav.

24. Pokiaľ rozhodnutie odvolacieho súdu v podstatných bodoch nesplňa požiadavky vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, zodpovedá táto okolnosť dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP. Včlenením formulácie o práve na spravodlivý proces do textu zákona sa požiadavky na odôvodnenie rozhodnutia neliberalizovali, ale naopak, sprísnilo (sp. zn. II. ÚS 120/2020).

25. Vyššie uvedené kritériá pre riadne odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu v danom prípade nepovažuje odvolací súd za splnené, a to v súvislosti s nedodržaním náležitostí vyžadovaných ustanovením § 393 ods. 3 CSP, podľa ktorého v prípade, ak sa súd odkloní od ustálenej rozhodovacej praxe, odôvodnenie rozhodnutia obsahuje aj dôkladné odôvodnenie tohto odklonu.

26. Z obsahu a kontextu celého dovolania bolo zrejmé, že dovolateľ v súvislosti s námietkami k aplikácii a interpretácii ust. § 59a ObZ oboma súdmi nižších inštancií poukázal aj na rozdielnu rozhodovaciu prax súdov, aj keď za kľúčovú právnu otázku mylne považoval posúdenie a závery súdov týkajúcich sa zmluvných strán ako blízkych osôb. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu je však zreteľné, že právna otázka,

od vyriešenia ktorej záviselo napadnuté rozhodnutie, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie o zamietnutí excindačnej žaloby žalobcu, sa týkala eventuálnych dopadov porušenia § 59a ObZ na vecnoprávne účinky predmetnej kúpnej zmluvy, čo vo vzťahu k požadovanej excindácii súviselo s preukázaním, či žalobcovi svedčí lepšie (tu vlastnícke) právo k spornej nehnuteľnosti, žalovaným správcom zahrnutej do súpisu v konkurznom konaní na majetok úpadcu. Za ustálenú rozhodovaciu prax vo vzťahu k uvedenej právnej otázke je možné považovať uznesenie najvyššieho súdu zo dňa 28.07.2021, sp. zn. 4Obdo/41/2020

a naň zhodne nadväzujúce uznesenie najvyššieho súdu zo dňa 09.03.2022,

sp. zn. 1Obdo/61/2020, podporené rozhodnutím Ústavného súdu SR ako ďalšej najvyššej súdnej autority (čl. 2 CSP) v uznesení z 12.10.2023, č.k. III. ÚS 505/2023-29.

27. Predmetom posledne uvedeného rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní, bol pritom rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 11.12.2018, č. k. 1CoKR/4/2018-668, ktorým

(v znení opravného uznesenia) v obdobnom konaní, rozhodol o odvolaní žalovaného správcu tak, že potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým vylúčil nehnuteľnosti (iného) žalobcu zo súpisu majetku (iného) úpadcu, v podstate na tom právnom závere, že nesplnenie povinnosti podľa § 59a ObZ nebráni vecnoprávnym účinkom sporných kúpnych zmlúv, pričom obligačnoprávne účinky vzniknú až v dôsledku (dodatočného) splnenia povinnosti podľa § 59a ObZ. To však predstavuje diametrálne odlišnú rozhodovaciu prax, časovo predchádzajúcu tu preskúmanému rozhodnutiu odvolacieho súdu (z 23.11.2023) s ktorou sa, napriek zákonnému príkazu v kogentnom ustanovení § 393 ods. 3 CSP,

odvolací súd v napadnutom rozsudku v danom prípade opomenul vysporiadať. Súd pritom musí poznať vlastnú rozhodovaciu prax (aj keď prijatú v inom senáte toho istého odvolacieho súdu) a pri odklone aj od nej svoj postup a rozhodnutie náležite odôvodniť. Odvolací súd však v tu preskúmanej veci naopak odchyľne od vyššie uvedených skorších rozhodnutí (iného senátu Krajského súdu v Bratislave, najvyššieho súdu a ústavného súdu), s ktorými tento svoj odklon nijako nekonfrontoval a neodôvodnil, v ods. 45. odôvodnenia svojho rozhodnutia uviedol, že neskoršie splnenie povinnosti uložiť kúpnu zmluvu spolu so znaleckým posudkom do zbierky listín, nie je spôsobilé konvalidovať ex lege trvajúcu neúčinnosť zmluvy. V tomto smere nebol postačujúci len strohý odkaz odvolacieho súdu (v ods. 46) na odôvodnenie súdu prvej inštancie, ktorý uviedol, prečo sa stotožnil s právnym názorom Krajského súdu v Košiciach v rozhodnutí zo dňa 31.10.2017, sp. zn. 2CoKR/28/2017 a neakceptoval právny názor Krajského súdu v Bratislave zo dňa 24.02.2015, sp. zn. 4CoKR/33/2014.

28. Týmto procesným postupom odvolací súd založil zmätočnosťnú vadu zodpovedajúcu dôvodom podľa § 420 písm. f) CSP. Uvedený záver odvolací súd prijal aj v súvislosti s nerešpektovaním zo strany odvolacieho súdu základného princípu civilného sporového konania, ktorým je právna istota. Z čl. 2 ods. 1 až 3 CSP pritom priamo vyplýva, že ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít. Ak sa spor na základe prihliadnutia na prípadné skutkové a právne osobitosti prípadu rozhodne inak, každý má právo na dôkladné a presvedčivé odôvodnenie tohto odklonu. Diametrálne odlišná rozhodovacia prax dokonca toho istého súdu narúša uvedený princíp a vo svojom dôsledku, tu v spojení s porušením § 393 ods. 3 CSP, predstavuje v danom prípade porušenie práva strán (predovšetkým dovolateľa) na spravodlivý súdny proces.

29. Taktiež je vhodné uviesť, že obsahom princípu právneho štátu je vytvorenie právnej istoty, že na určitú právne relevantnú otázku sa pri opakovaní v rovnakých podmienkach dáva rovnaká odpoveď (napr. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95 a II. ÚS 80/99, III. ÚS 356/06). Rešpektovanie princípu právnej istoty musí byť prítomné v každom rozhodnutí orgánov verejnej moci, a to tak v oblasti normotvornej, ako aj v oblasti aplikácie práva, keďže práve na ňom sa hlavne a predovšetkým zakladá dôvera občanov, ako aj iných fyzických osôb

a právnických osôb k orgánom verejnej moci (IV. ÚS 92/09).

Diametrálne odlišná rozhodovacia činnosť všeobecného súdu o tej istej právnej otázke

za rovnakej alebo analogickej skutkovej situácie, pokiaľ ju nemožno objektívne a rozumne odôvodniť, je ústavne neudržateľná (IV. ÚS 209/2010, m. m. PL. ÚS 21/00, PL. ÚS 6/04, III. ÚS 328/05). Aj keď právne závery všeobecných súdov obsiahnuté v ich rozhodnutiach nemajú v právnom poriadku Slovenskej republiky charakter precedensu, ktorý by ostatných sudcov rozhodujúcich v obdobných veciach zaväzoval rozhodnúť identicky, napriek tomu protichodné právne závery vyslovené v analogických prípadoch neprispievajú k naplneniu hlavného účelu princípu právnej istoty ani k dôvere v spravodlivé súdne konanie

(obdobne napr. IV. ÚS 49/06, III. ÚS 300/06).

30. V nadväznosti na už vyššie uvedené je tak možné považovať za opodstatnený i argument dovolateľa o arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, pričom dovolací súd

len dodáva, že arbitrárnosť rozhodnutia môže byť kvalifikovaná, buď ako rovnocenná konkurencia viacerých protichodných právnych názorov vyslovených súdom alebo situácia,

v ktorej súd jediný právny záver nezdôvodní zo všetkých právnych hľadísk, ktoré prichádzajú do úvahy.

31. Vzhľadom k tomu, že odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia dôkladne nezaoberal odôvodnením odklonu od vyššie uvedenej ustálenej rozhodovacej praxe v pre vec kľúčovej právnej otázke, zaťažil konanie vadou zmätočnosti, čo zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v časti podľa § 420 písm. f) CSP.

32. Na základe vyššie uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru o prípustnosti a tým aj dôvodnosti dovolania v časti podľa § 420 písm. f) CSP.

Jediným možným prostriedkom nápravy porušenia uvedených práv žalobcu odvolacím súdom je tak zrušenie napadnutého rozsudku a vrátenie veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 449 ods. 1 CSP), ktoré už bude zodpovedať požiadavkám spravodlivého súdneho procesu a bude obsahovať odpovede na všetky pre rozhodovaný spor podstatné (skutkové a právne) otázky. Úlohou odvolacieho súdu bude znovu posúdiť nárok žalobcu, vrátane vysporiadania sa s vyššie uvedenou ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít k otázke interpretácie § 59a ObZ na predmetný skutkový stav vo veci.

33. Keďže došlo k zrušeniu dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu v zmysle § 420 písm. f) CSP, dovolací súd sa už ďalej podrobne nezaoberal prípustnosťou a dôvodnosťou dovolania v časti podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP, pričom preskúmanie právneho posúdenia veci dovolacím súdom v danom prípade nie je možné.

Konštatované neúplné, nedostatočné, a tým nepreskúmateľné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, a v dôsledku toho aj predčasnosť ním prijatých záverov, vylučuje relevantný právny záver, ktorého správnosť alebo nesprávnosť by mohol dovolací súd v tomto štádiu dovolacieho konania preskúmať.

34. Odhliadnuc od vyššie uvedeného, dovolací súd dodáva, že tak ako už bolo povedané vyššie, dovolateľ v rámci námietky nesprávneho právneho posúdenia z dôvodov podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP nevymedzil kľúčovú právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a nesplnil ani ďalšie kritériá prípustnosti tejto časti dovolania podľa § 432 ods. 1 a 2 CSP tým, že neoznačil relevantné rozhodnutia dovolacieho súdu preukazujúce ním tvrdenú rozdielnosť rozhodovania o dovolateľom naformulovanej právnej otázke. Označenie len rozhodnutí Najvyššieho súdu ČR a krajských súdov vylučuje možnosť posúdenia stavu rozdielnosti rozhodovacej praxe podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP. Na základe toho dovolací súd dovolanie podané v časti podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP nemohol považovať za prípustné, a preto boli splnené podmienky pre jeho odmietnutie v zmysle § 447 písm. f) CSP, podľa ktorého dovolací súd odmietne dovolanie, ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435 CSP.

35. Podľa § 449 ods. 1 CSP, ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší.

36. Podľa § 450 CSP, ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí.

37. Vzhľadom na zrušenie rozhodnutia odvolacieho súdu a vrátenie mu veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, dovolací súd už osobitne vo výroku nerozhodol o odmietnutí zvyšnej časti dovolania pre nesplnenie podmienok jeho prípustnosti.

Rovnako do výroku nezahrnul rozhodnutie o žiadosti dovolateľa na odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, keďže o ňom už bolo rozhodnuté samostatným uznesením zo dňa 12. februára 2025 tak, že dovolací súd tomuto návrhu vyhovel.

38. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

39. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.